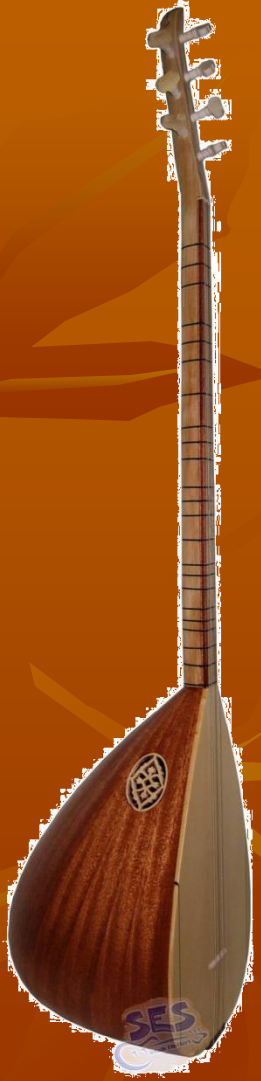

HALK MÜZİĞİ ENSTRÜMANLARI

BAĞLAMA

BAĞLAMA

- **Bağlama** ya da **Saz** Türk Halk Müziğinde yaygın olarak kullanılan telli bir çalgı türüdür.
- Yörelere ve boyutlarına göre değişik isimlerle tanınır; kopuz, cura, saz, çöğür, dombra, ikitelili, tanbura v.b.
- Kullanılan tekniğe göre mızrap veya parmaklar ile çalınır. Parmaklarla çalma tekniğine *şelpe* ve *dövme* denir. Genellikle altta iki çelik ile bir sırma bam, ortada iki çelik ve üstte bir çelik ile bir sırma bam teli olmak üzere toplam 7 tellidir.

CURA

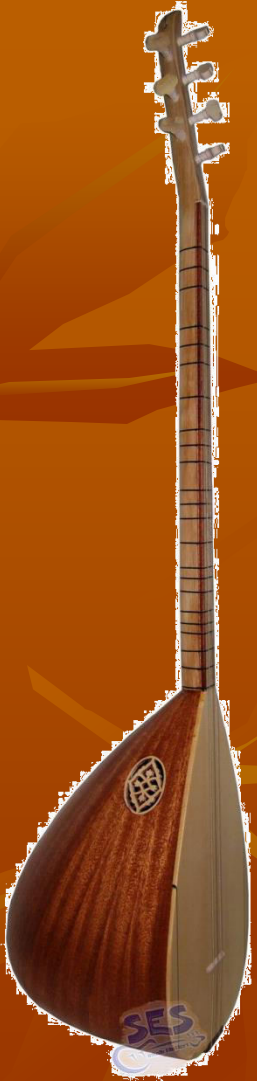
- **Cura**, Türk halk çalgılarından biridir.

Uzunluğu 55-60 cm kadardır ve bağlama ailesinin en küçük çalgısıdır. Cura genellikle altı, beş, dört ya da üç tellidir.

İki telli curalar da vardır. Bu curaların alt teli "la", üst teli "re" sesine ayarlanmıştır.

Curaların tekne derinlikleri ile göğüs genişlikleri 15 cm dolayındadır. Sap uzunlukları ise 40 cm kadardır. Sapın ucundaki burgu denen anahtarlarla çalgı akort edilir.

Dört telli curalarda üstteki tel ahenk telidir. Öbür teller bu ahenk telinin sesine ayarlanır. Sapları kısa olduğu için curalarda az sayıda perde bulunur.

- Cura mızrapla ya da tellere parmakla vurularak çalınır. Ama genelde tek başına çalınan bir çalgı değildir. Yaygın olarak öbür sazlarla birlikte çalınır. Bağlamanın bir oktav tizine ayarlanan sesi, öbür sazların içinde belirginleşerek ezgiye hareket ve renk katar. Oyun havalarının kıvrak ve hareketli çalınış biçimine uygun bir çalgıdır.
- Curalar büyüklüklerine göre değişik adlar alır. Curadan biraz büyük olanlara "cura bağlama" denir. Sesi curadan daha kalın olan cura bağlama en yaygın kullanılan cura türüdür. "Cura cura" ya da "cura zurna" adıyla bilinen tür ise curadan daha küçüktür ve sevimli görünüşü nedeniyle süs eşyası olarak çokça kullanılır.

ÇÖĞÜR

- Günümüzde "kısa sap" olarak anılan, 36 ilâ 42 tekne ölçüleri arasında değişen ve yukarıdan aşağıya la-sol-re düzeni ile çalınan bağlamanın, bağlama ailesi içindeki adı.
- Çöğürün tanımı ile ilgili süregelen tartışmalar vardır. Bir tanıma göre çöğür, bağlama ailesinin en kıdemli çalgılarından sayılır. Divan sazı'na yakın büyüklükte, 9 ya da 6 tellidir. Çöğürle seslendirilen dinsel eserler, âyin havaları, semai, nefes gibi tasavvuf müziği eserleri, etkileyici bir hava yaratır. Bir diğer yaklaşıma göre ise, çöğür belli bir sazın adı değildir. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde, çeşitli sazlara çöğür denildiği öne sürülmektedir. Güneyde (Adana, Mersin, Gaziantep, Urfa, Diyarbakır) bozuk'a, on iki telli aşık sazlarına çöğür denilmektedir.

- **Cümbüş**, Zeynel Abidin Cümbüş tarafından 20. yüzyıl başlarında geliştirilmiş olan ut benzeri bir müzik aletidir. Yapısı Amerikan Banjo ve Uta benzer.

KEMENÇE

- Farsça kökenli bir kelime olan kemençe aynı dildeki keman, (yay, kavis) kelimesi ve küçültme eki çe'nin bir araya gelmesinden oluşur ve yayla çalınan küçük saz anlamını taşır.

ZURNA

- Üflemeli halk çalgılarımızın başında gelen zurna, kalın zerdali ağacından yapılır ve davulun yanında çalınan üflemeli bir çalgı aletidir. Zurnanın tarihi Orta Asya'ya dayanmaktadır. Çok eski zamanlardan beri bir çalgı aleti olarak bilinip, yapılmaktadır. Zurna 3 kısımdan oluşur. Baş kısım (Mezik), şimşir ağacından yapılır. Ağız kısmı (Alt çanak), geniştir. Orta kısım ise dardır. Zurnanın 15 deliği vardır. 8 tanesi büyük (nota deliği), 7 tanesi (cin deliği) küçüktür. Zurna yapıldıktan sonra şimşir ağacından yapılan mezik kısmının ucuna metem denilen uç, zurna çalan kimseler tarafından kamıştan yapılır. Gaziantep'te zurna sipariş üzerine yapılmaktadır. Bir usta günde ancak 1-2 tane imal edebilmektedir.

- Zurnanın delikleri matkapla delindikten sonra ısıtılmış demir ile dağlanır. Böylece ses daha düzgün çıkar. Zurnanın boyu uzadıkça sesi kalınlaşır, boyu kısaldıkça sesi incelir.
- Gaziantep'te 3 çeşit zurna imal edilmektedir.
Tüm kaba zurna, 32.5 cm uzunluğundadır.
Orta kaba zurna, 31 cm uzunluğundadır.
Cura zurna, 30 cm uzunluğundadır.
Kuru zerdali ağacından yapılan zurnalar daha iyi ses çıkartır; eğer yaş ağaçtan yapılırsa çıkan ses kulağı tirmalar.
Zurnanın delikleri de belli bir ölçüye göre yapılmaktadır.

SİPSİ

SİPSİ

- Üflemeli çalgılar grubundan bir müzik aleti. Genelde kamıştan yapılan alet, yaklaşık olarak bir kalem büyüklüğündedir. Kabak kemane gibi, Teke yöresi, gurbet havası açışlarında sık duyulur. Başlıca Burdur ilinde olmak üzere, Fethiye'den kuzeye doğru Denizli'ye kadarki bölge içerisinde sıkça kullanılan yöresel bir müzik aletidir. Azeri ve Kars yöresinde sıkça kullanılan bir müzik aletidir.

MEY

- Mey genellikle Dođu Anadolu bölgemizde kullanılan nefesli bir halk müziği enstrümanıdır.

